

AVRÄTTNINGSPLOTS (6,0 km)

Tre människor miste livet på avrättningsplatsen på Bureheden. Idag finns inga synliga spår efter bödelns verksamhet. Vid avrättningarna samlades folket i bygden för att se på. Det ansågs fostrande

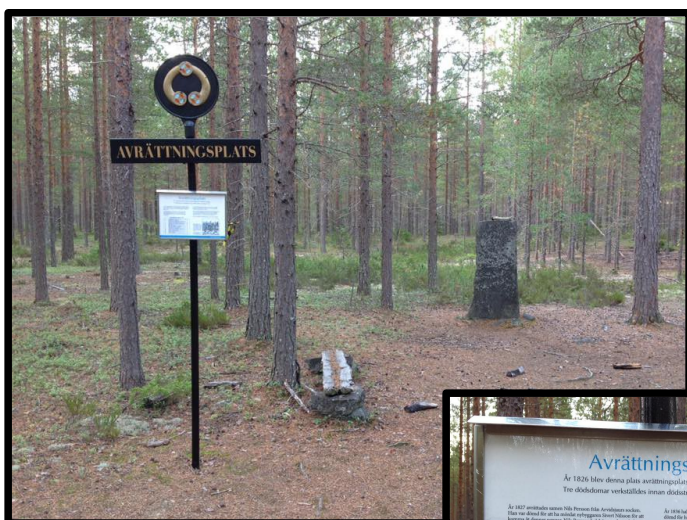
Avrättningsplatser låg ofta en bit från bebyggelsen då man trodde att avrättade gick igen. Avrättningsplatsen på Bureheden följer mönstret.

Åren 1827-1836 miste tre personer sina liv på Bureheden. Den förste var samnen Nils Persson från Auktsjaure i Arvidsjaur, som dömts till döden för att ha mördat en nybyggare. Nils halshöggs och steglades. Stegling innebar att kroppen stympades och placerades på ett stegelhjul – ett hjul på en hög stubbe. Huvudet sattes på en påle vid vägen, så att förbipasserande skulle avskräckas från att begå brott. Tre år senare avrättades den 22-åriga änkan Sara Greta Persdotter. Sara Greta var dömd för att ha mördat sin 8 månader gamle son. Den siste att avrättas var Nils-Petter Petterson – han halshöggs 1836 och var dömd för mord på sin hustru.

Nils-Petters skarprättare var Jacob Gyll från Umeå. Bödeln vid de två första avrättningarna var Olof Olofsson Häll från Varuträsk. Hälls bila finns i dag i Skellefteå museums samlingar. Där finns också visor diktade om änkan Sara Greta. Hennes öde, att i djupaste fattigdom ha dödat sitt barn, grep befolkningen djupt. Visor om hennes dåd diktades och spreds vida kring.

Runt stupstocken bildade socknens bönder en ring, en spetsgård, som hindrade folk från att ta sig fram till den dömda. För att se bättre klättrade en del upp i träd och det berättas hur de ibland svimmade och föll ner. Varmt blod från en avrättad ansågs i folktron kunna bota sjukdomar. Det var därför vanligt att sjuka försökte komma fram och få en skvätt.

Den sista offentliga avrättningen i Sverige skedde 1875 och den sista dödsdomen verkställdes 23 november 1910, då rånmördaren Alfred Ander miste sitt huvud i en giljotin. Sedan 1921 är dödsdomar avskaffade i vårt land.

GPS-koordinater
64°34'22.6"N
21°13'39.4"E

